

H. U. Ramsing: Københavns ejendomme 1377–1728. Oversigt over skøder og adkomster. Bd. V. Nørre kvarter. Ved Victor Hermansen og Albert Fabritius. (Munksgaard, 1967). 168 s. + 2 pl.

Generalmajor Utke Ramsing, der døde i 1946, hørte til de amatørhistorikere, som forskningen slet ikke kan undvære. Lad være at deres metodiske behandling af stoffet ofte lader en del tilbage at ønske. Den kendsgerning bliver dog tilbage, at uden deres indsats ville forskningen have betydelig færre resultater at fremvise. Ramsing arbejdede et langt liv igennem på at udforske Københavns ældste historie. Hans hovedværk blev det store tre bindes værk fra 1940 »Københavns Historie og Topografi i Middelalderen«. I forbindelse hermed udarbejdede han en seddelregistratur over alle de københavnske kvarterer inden for voldene. Denne registratur byggede på alle de bevarede kilder til de københavnske ejendommers historie fra Roskildebispens jordebog i 1377 til listerne over de i 1728 brændte eller bevarede huse. Det lykkedes Ramsing at udsende fire bind omfattende Øster kvarter, Strand kvarter, Snarens kvarter og Vester kvarter. Efter hans død købte Københavns kommune hans store materialesamling for at »Selskabet for Københavns historie« kunne fortsætte og afslutte udgivelsen. Det næste bind, der omhandlede Købmager kvarter (bd. VIII) blev dog først udgivet i 1962. Når dette og det nu udkomne bind trods alle vanskeligheder er blevet udsendt, skyldes det i første række en energisk indsats fra selskabets nuværende bestyrelse og fra dr. Albert Fabritius, der har påtaget sig det store og ikke alt for taknemmelige arbejde med at udgive Ramsings materiale. Dette er på enkelte punkter

blevet suppleret af nu afdøde museumsinspektør Victor Hermansen. Udgivelsen er bekostet af Københavns kommunalbestyrelse og Københavns Brandforsikring. Forhåbentlig vil det også lykkes at få financieret udgivelsen af de resterende bind. Det er et ansvar, der især påhviler kommunalbestyrelsen.

Bindet om Nørre kvarter omfatter en firkant, der begrænses af Nørregade, Vestergade, Vestervoldgade og Nørrevoldgade. Inden for denne firkant noteres såvidt muligt hver enkelt ejendoms historie på grundlag af oplysninger fra skøderne og adkomsterne. Det er dog langt fra alle ejendomme, der kan følges tilbage til 1377, og i mange tilfælde er der store lakuner i tidsrummet mellem de to yderpunkter. Afdøde landsarkivar, dr. Gunnar Olsen, der havde et betydeligt kendskab til materialet, har gjort opmærksom på (H. T. 11.rk.I s. 744 f), at identificeringen af ejendommene i Roskildebispens jordebog med ejendomme i matriklen af 1688 er mere problematisk end Ramsing har villet indrømme.

Han har også påvist, at spørgsmålet om ejendommens nøjagtige placering samt ændringerne i grundenes størrelse ikke kan siges at være blevet løst ved de kvarterkort, Ramsing har udarbejdet. Der er utvivlsomt tale om en hel del rekonstruktioner.

Denne kritik er sikkert berettiget; men man vil formentlig aldrig kunne nå til virkelig sikkerhed på dette område, og bindene indeholder et sådant væld af topografiske og personalhistoriske oplysninger, at de må tillægges meget stor betydning for ethvert studium af Københavns ældre historie. Det er et fremragende arbejde, dr. Fabritius yder ved at gennemføre udgivelsen af disse kvarterbøger. Gid han må blive i stand til at føre den til en lykkelig afslutning. *V. Sjøqvist*